

Onor.

*Asociația
Locu*

POPORULUI

politică-culturală

Intemeietori: Dr. N. Bălan, Dr. I. Broșu, și Dr. Silviu Dragomir.

Abonamentul:

Po an	32 Cor.	In vechiul regat 20 Lei
Po o lună de an	16 Cor.	10 Lei
Po 3 luni	10 Cor.	6 Lei

Abonamentele să se trimită la adresa:
GAZETA POPORULUI, Sibiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI”
Sibiu, Strada Urezului Nr. 41.
Apare în fiecare Duminică.

Inserțiuni și anunțuri se primesc la
Administrația gazetel.Un șir cu litere mărunte întâia-oară 1 cor.
a doua și a treia-oară 80 fileri.

ORFANII NOSTRI.

În Duminica trecută am văzut străcurându-se prințre lumea care ieșea din biserică catedrală din Sibiu vre-o cinci zei de copilași îmbrăcați la fel și desculți. Nu-mi puteam da seamă dela ce fel de școală să fie acei copilași, căci era încă vacanță. Un prieten al meu, înțelegându-mi nedumerirea, îmi răspuns: „sunt copii din orfelinat, orfanii noștri”.... Urmărindu-i cu privirile până ce l-am pierdut după un colț de stradă, mi-au trecut prin minte toate grozăveniile războiului, întreg potopul de sânge în care s-a înecat viața atâtora dintre cei scumpi ai noștri, lăsând pe urma lor soții îndurerate și copii orfani de tată. Să căt de mare este numărul acestora! Ni-ar trebui multe călătore, ca să i cuprindă pe toți la rugăciune.

Dar mulțumim lui Dumnezeu că au rămas măcar dănsii, ca să ducă mai departe numele și neamul părinților lor. El sunt, de aici înainte, ai noștri ai tuturor. Cu căldura dragostei noastre trebuie să i adăpostim și să purtăm grija de creșterea lor, ca să iasă oameni de omenie și de ispravă dintrânsii.

Ceea ce s'a făcut până acum din partea bisericilor noastre pentru creșterea orfanilor, e lucru bun, dar cu mult prea puțin în asemănare cu numărul lor mare. Sute și mii așteaptă după ajutor. Va veni ajutor, — nădăjduim că mai grabnic — din partea societății „Ocrotirea orfanilor”, care va înființa mai multe orfeline. Dar nici atâtă nu-i de ajuns. Fiecare om cu dare de mâna trebuie să se simtă dator să dea ceva din ceeace l-a dat Dumnezeu, pentru creșterea orfanilor. Să, din darul lui Dumnezeu, în anul acesta să a coborât belșug pe câmpurile noastre și casele ţărănilor noștri hărției, sunt destul de pline cu cele de lipsă pentru traiul de toate zilele.

Oare din prisosința lor n'ar putea cădea o părticică și pe masa scumpilor noștri orfani? Eu am convingerea, că de prin satele noastre s'ar putea aduna ușor de ale măncării: făină, zăzavat de tot felul, ouă, untură, slăină, pe seama orfanilor noștri. Ba, cred că și căte-un cot de pânză pentru cămașute, căte-o mână de lână pentru haine de iarnă, căte-o perină

din cele prisositoare, căte-o haină rămasă dela altcineva și alte lucruri din cele ce se găsesc prin casele oanienilor noștri. Între păpușarii din Sibiu, știu bine că se găsesc suflete simțitoare pentru lipsa și durerile altora — de ce n'ar încălța cu lucru mânălor lor pe cei cincizeci de copii din orfelinat? Între doamnele și domnișoarele de aici, am nădejdea cea mai bună că se vor găsi multe cari vor urma pilda Tavitei din Scriptură, care cosea haine pe sama orfanilor. Nu s'a stins iubirea din inimile noastre și vom ști da dovadă dragilor nostri copilași orfani, că nu-i așa de rea lumea aceasta, cum li s'ar vea lor cari, de când s'au trezit, n'au auzit decât de războiu și ucideri barbare. Adu-ți aminte, iubite cetitorule, de cuvintele Măntuitorului: „cine va primi pe un prunc ca acesta întru numele meu, pe mine mă primește”. Găndește-te că Domnul umbă astăzi pe la noi prin țără în chipul miiilor de copilași rămași orfani pe urma cumplitului războiu. Vreau să-l primești, ca să ai și tu fericirea de care s'a învrednicit oarecândva Zacheiu? Atunci fă, în numele lui Hristos, în duhul lui, tot ceeace îți stă în putință pentru adăpostirea și creșterea bună a micilor orfani ai neamului nostru!

Alegerile de deputați congresuali.

Precum ni se vedește din multe părți alegerile pentru congresul național-bisericesc, cari au avut loc Joia și Duminica trecută, au fost un prilej minunat ca atât voința poporului să și mai cu seamă a preoțimei să se arate liberă, așa precum o cere duhul vremurilor de azi. În biserică noastră românească se simte azi lipsa primenirii. Viața nouă, pe care o trăiește acum poporul românesc, trebuie să pătrundă deopotrivă în toate așezările lui. Îar chiezașa cea mai sigură a îndreptării, sunt oamenii noui, cari e de lipsă și fi aduși la cărma acelor așezările ce-au fost totdeauna izvorul dătător de viață în istoria suferințelor poporului românesc. Resultatul alegerilor de până acum este un semn bun pentru viitor. Astfel, precum ni se scrie, la Deva și Sighișoara a fost ales de deputat ordinat din cler profesorul Dr.

N. Bălan, la Ilia părintele Meteș, cunoscut istoric și profesor universitar Dr. Silviu Dragomir, la Sibiu directorul Dr. I. Bunea și Oct. Goga, la Cluj Dr. P. Roșca și alți mulți bărbați cu carte, cari după o chibzuială matură, vor alege în curând pe viitorul mitropolit. Avem nădejdea, de pe acum chiar, că această alegere de metropolitan va putea mulțumi duhul vremurilor, cari pretind serios că în fruntea bisericii se sjungă acela dintre fii bisericii noastre, care atât prin viață sa morală, cât și prin știință și meritile sale deosebite pentru propășirea ortodocșiei, ne a dat mai puținice nădejdi în viitorul de aur al bisericii lui Hristos. Și acest om nu poate fi altul decât numai unul dintr-acei preoți tineri, nepătați, înzestrăți cu studii înalte și virtuți frumoase, ce și-a închinat neîntrerupt în scris și cu graiul viații toată energia și puterea sa sufletească preamărilor și propășirii bisericii ortodoxe românești. Despre aceasta vom scrie mai pe larg cu alt prilej.

România și conferința de pace.

Ziarul „Petit Parisien” vorbind de situația alcătuitură prin lipsa dela Paris a împăterniciților români, spune că ea începe să se limpezească mai ales în urma întâlnirii dintre dnii Mișu și Vaida cu d. Pichon.

Căldura întâlnirii, scrie ziarul amintit, ne îngăduiește să sperăm într-o invitație care va da tuturor tot ce li se cade; chestiunea popoarelor mai mici din România și mai cu seamă aceea a Budapestei dând fară îndolală prilej ușor de înțelegere.

Dacă prevederile noastre sunt drepte, este aproape sigur că tratatul dela Paris, să fie în cele din urmă semnat de România într'un timp scurt, de îndată ce guvernul din București, președat de dnii Take Ionescu, Brătianu sau Manolescu, va primi tâlcuirile (explicații) delegației române dela Paris.

România sprijinită la congresul păcii.

Congresul de pace s'a ocupat în zilele trecute sub președinția lui Pichon de nepotrivirile de păreri între România și puterile aliate, în privința rechiziționărilor (recvirărilor) facute în Ungaria. Pichon, Crespi și Tittoni au sprijinit România la consiliuarea aceasta.

In vederea alegerilor de deputați.*

Cu bucurie așlăm, că unii bărbați serioși ai poporului nostru țăran, au început să se cugetă, la soartea poporului, în viitorul apropiat, care acum primadată își deschide porțile largi, de a putea intra într-un popor bogat și sărac, domn și slugă, stăpân și muncitor. Toți deopotrivă în noua viață de stat.

Cu mare placere am citit în gazeta „Libertatea” că cineva în vederea alegerilor electorale (de deputați) face propunerea că și poporul să-și aleagă deputați (lucrul acesta l-am cerut de altfel și noi în numărul trecut al „Gazetei Poporului”) din sănul său, în următorul mod:

a) 24 Deputați din țărani plugari oameni cu știință și destoinici.

b) 48 Deputați preoți.

c) 24 Invățători

adecă în fiecare județ câte 1 deputat țăran 1–2 preoți și 1 invățător. Cu totul, ar fi 96 deputați. Astfel din suma de 174 ce ni se cade nouă ardelenilor etc. ar mai rămâne un rest de deputați, cari ar fi să se aleagă pentru celealte grupuri.

O propunere cuvîncioasă și aceasta.

Conform vestirilor ce ni se fac nouă țăraniilor, este ca noi să votăm cu toții, pe deputații partidului național român. O certină cuminte și la loc.

Spre lămurirea tuturor să vedem cine

*) Stimate Domnule redactor!

Aflându-ne în apropierea alegerilor electorale, alegătorii din zilele deveni tot mai nedumeriți. Cel ce cetești zare tot așteaptă să vadă, ce programe să săfurească? etc. Ce partide se formează? Cum are să fie împărțită dreptatea? Spre nemulțumirea tuturor nu lese nime cu nimic pe față.

Stând altfel lucrurile, alegătorii de aici, din jur, în intrunirile lor private, au compus prezentul „Prospect-Apel” pe care m'au rugat a-l da publicitatea spre informarea obștească. Pe care vă rugăm a-l publica în prețutul D-voastră ziar „Gazeta Poporului” imediat.

Cărpiniș la 14 Sept. 1919.

cu stimă
Theodor Serbu.

sunt bărbați cari alcătuiesc partidul național român din Ardeal, Banat și Crișana? Da, ei sunt floarea poporului român. Acești bărbați au luptat și s-au jertfit pe sine, averile și familiile lor, în trecut, pentru binele poporului apărându-l, povăindu-l, luminându-l și îmbărbătându-l de a nu cădea jertfa perirei.

În schimbul jertelor aduse, în chip de mulțamire și recunoștință, avem sfânta datorință, să urmăm fără șovăire povația partidului nostru național român.

Privind însă lucru mai deaproape, oare ce coloare va avea partidul, după intrarea totală a poporului nostru în sănul lui? Constatăm că, deși aceasta va forma un corp, unitar, binecimentat, totușă așlăm că el să compus din mai multe grupe (particele) și fiecare netezită după o formă osebită, de celealte.

Cu alte cuvinte explicându-ne, urmează că, partidul se va compune și în viitor din următoarele grupe organizate și anume:

- a) Grupa preoților,
- b) . invățătorilor,
- c) . juriștilor (advocaților),
- d) . medicilor,
- e) . inginerilor,
- f) . industriașilor și meseriașilor,
- g) . neguțătorilor.

Aceste grupe toate laolaltă, vor forma partidul național-român. Astfel o să avem trei partide cari vor funcționa pe viitor în parlament.

1. Partidul național-român.
2. . socialist al muncitorilor.
3. . minorităților (națiunilor mici)

sub titlul de partidul naționalităților. Viitorul parlament va avea o înfațășare destul de mulțumitoare pentru toți. Însă lucrările, încă nu se pot ști, cum vor ești de mulțumitoare? Viitorul ne va arăta. Sperăm că vor ești bine, dacă ne vom interesa de afacere, lucrând pe calea dreptății.

Partidul național ținând sămă de grupările din care se compune, și purcezând pe calea dreptății ar fi ca și deputați și senatori să se aleagă conform grupelor cel-

compon, după mărimea fiecărei grupe și conform trebuinței la lucrările ce vor urma.

Referitor la noua alcătuire, părerea poporului este ca, alegerile să fie drepte pentru toate păturile. Să se candideze că mai vredni bărbați, cu deplină încredere și cu un trecut frumos, în următorul mod:

Să se aleagă resp. candideze din fiecare grup, conform numărului și poziției ce o are și anume:

1. Pentru grupa țărănească 48 deputați 20 senatori. Din aceștia jumătate să fie țărani.

2. Pentru grupa preoților 24 deputați 10 senatori.

3. Pentru grupa învățătorilor 24 deputați 10 senatori.

4. Pentru grupa iuriștilor 24 deputați 10 senatori.

5. Pentru grupa medicilor 12 deputați 5 senatori.

6. Pentru grupa inginerilor 12 deputați 5 senatori.

7. Pentru grupa neguțătorilor 10 deputați 4 senatori.

8. Pentru grupa industriașilor și meseriașilor 10 deputați 4 senatori.

9. Pentru grupa socialiștilor 10 deputați 4 senatori.

Fiecare candidat cu programul grupăi sale.

Aceasta ar fi adevărată icoană. Orice abatere numai nemulțamire ar starni. Să pentru cea așa? fiindcă așa cere dreptateală?

Acum vine întrebarea cum și pe ce cale vom putea ajunge, să iasă acurat, aceste alegeri?

Răspunsul e: Conducerea partidului național, fără întârziere, va lua măsurile trebuințioase în afacerea aceasta!

Să publice un apel în gazete ca toți acei bărbați cari să simt vredni și doresc mandate de deputație, să-și înainteze rugarea în care, se înseamnă de care și pentru care grupă, din cele amintite, voiesc să păși la alegeri precum și în care cerc electoral. Tot astfel vor purcede și senatorii.

După anunțările făcute până la terminul fixat, Partidul va publica icoana ce-

FOIȘOARĂ

Vai, săracilor recruți!

Vai, săracilor recruți,
Când trecut-ați peste munți
N'ați putut trece de mulți,
Când ați venit înapoi
Ați venit numai vr'o doi.

Căpitän Colilie
Singur jertfele le știe,
Că tot scrie și iar scrie
Cau murit soldați o mie:
Căzu unul, căzu doi,
Căzu mia dintre noi;
Căzu unul lâng' o vale
Și veni o fată mare
Ca să-i tie-o lumânare.
Căpitän o vedea
Și din gură așa-i zicea:
Stinge, fată, lumina,
Că ți-oi stânge viața!
La soldat așa e dat
Ca să moară împușcat
Fără lumină de ceară,
Fără om din a lui Tară.

Mândrulică, draga mea:

De te-a prinde jalea mea
Ia Galitia de-lungul
Și Polonia de-arândul,
Tu pe mine' mă vei afla
Intr'un loc înstreinat
Departă de-al meu sat.
Unde-o fi steagul plecat,
Acolo-i fi îngropat
De plasa cuștului,
De glonțul Muscanului,
Și te rog, aceste șire
Să le ţii de amintire.

T. Ivan (Probotești)

Grăuntele.

Niște copii găsiră odată într'o văgăună un lucru mare căt oul de găină, care prin mijloc avea o dără adâncă și semăna cu un grăunte. Un om care tocmai trecea, văzu lucrul, il cumpără dela copil pentru cinci copeici, îl duse la târg și lăudă Tarului ca un lucru rar și de preț.

Tarul adună pe înțelepți și le porunci să cerceteze ce lucru e aceea: ou sau grăunte.

Înțelepții chibzuiră și chibzuiră și nu fură în stare să găsească un răspuns.

Lucrul fusese pus pe fereastră. O găină se apropia, ciocăni, ciocăni până ce făcu o gaură într'insul. Acum cu toți își deteră seamă că era un grăunte și înțelepții se rostiră că e un grăunte de secără.

Tarul se minună tare, de aceea porunci înțelepților să iscodească unde crește grăuntele acestea. Înțelepții chibzuiră din nou, căutără prin cărti — dar nu găsiră nimie. Veniră atunci la Tar și ziseră:

— Nu putem da nici un răspuns. În cărtile noastre nu scrie nimic despre asta; trebuie se întrebați țărani, poate că vreunul din bătrâni lor să fi auzit când s'au semănat grăunțe de acestea. Tarul porunci să se cheme la dânsul un țăran foarte bătrân.

I se aduse un moș cu părul galbui și fără dinți, care se tări anevoie în cărtile sale până înăuntru.

Tarul și arăta grăuntele. Dar bătrânu abia mai poate se vadă. Pe jumătate vede, pe jumătate pipăie.

— Nu poți să mi spui tăicuțule, pe unde crește sămânță de asta? — îl întrebă Tarul. Poate că tu însuți ai semănat asemenea grăunțe? sau poate că ai cumpărat vreodată așa unul?

Bătrânu era aproape surd, cu greu

lor anunțăți, ca astfel alegătorii să fie informați.

Indată după aceasta clubul electoral al partidului, va face candidare, în centru, după grupe, conform numărului, denumind totodată fiecare cerc de care grupă să ţine, cari au să rămână neschimbate, și fiecare deputat sau senator în care cerc să fie ales?

După candidarea, precum și împărțirea cercurilor, după grupă și a candidaților propuși, în cercuri, fiind toate îndeplinite, listele se vor trimite cluburilor județene, spre informare și cercetare spre informare și primire.

In cazul dacă candidatura făcută în centrul nu place, clubul județ poate candida încă câte unul, însă cu acel program pentru care sunt menite cercurile. Rezultatul se va comunica respectivelor cercuri.

In cazul dacă cercurile, respectivele alegătorii din cercuri, nu ar consimți cu candidaturile din centrul și din județ, ei, conform legii electorale, pot candida încă câte unul, însă numai pe programul grupelor, pentru care e menit cercul lor.

Urmând astfel, credem că alegerile ar eșa pe placul tuturor, am putea zice că, întru adevăr de democrație cu adevărul înțis: „Dreptate, Frățietate și Egalitate.”

Fiecare alegător cu incredere și cu mulțumire, și fără teamă ar merge la „urna” de votare.

Onorați colegi și cetitori!

In interesul obștesc, și la dorință și invitarea alegătorilor, din jurul meu, am dat acest „Prospect-apel” publicitatea, spre informarea partidelor, grupelor și a tuturor alegătorilor, din cele 24 județe din Ardeal, Banat și Crișana.

Cetindu-l, să cugete fiecare și să judece fără săptinare, făcându-l cunoscut și celor neștiutori de carte, iară în fine, să se adune alegătorii în cluburi, spre a lăsa hotărâre în lucrurile acesteia.

Mai deparțe, sunt rugați ca hotărârile luate, să binevoiască ale publica în jurnale, ca astfel să fie informată toată obștea

pentru ca apoi cu o inimă și într-un cuget, să păsim cu toți pe calea dreptății cu fruntea ridicată, fiindcă nu deținem, unul ca altul. Salutări frățești tuturor.

un alegător

Retragerea trupelor române.

C. Diamandy, imputernicitul guvernului român la Budapesta a făcut de curând o declarație, spunând, că îndată ce cele din urmă trupe maghiare vor fi dezarmate, armata română va părăsi Budapesta, retragându-se dincoloace de Tisa unde a mai fost.

Altă știre sosita dela București vestește, că guvernul care n'a dat mulțamita își va pune în cumpăna toată puterea pe care ar putea să-o aibă asupra nouului guvern, ca trupele românești se fie retrase pe-o linie întărită dincoloace de Tisa, iar Ungaria se fie lăsată în voia sortii. Astă din pricină, că Conferența de pace nu vrea să recunoască binefacerile ajuse de România aliaților prin infrângerea bolșevismului unguresc.

Bolșevicii ruși înfrânti.

Telegrame din Helsingfors, Varsavia, Kiev, vestesc că atacul trupelor guvernului din nordul Rusiei, a lui Denikin, Petliura și Kolceag continuă cu mare reușită.

Astfel trupele guvernului înaintează dealungul liniei ferate Wołogda, iar o altă coloană înaintează, fără a întâmpina împotrivire, deadreptul spre sud dela această linie.

In sudul Rusiei generalul Denikin, care a ocupat toate liniiile ferate Odesa, Kiev, înaintează cu trupe de cavalerie spre Cernigrad și se află la 10 mile în fața acestui oraș.

Ofensiva bolșevicilor dela Karkow a dat cu totul greș, iar generalul Kolceag, sprijinit de cauzaci căștigă din nou

biruințe dealungul liniei Isip, care se află în întregime în stăpânirea trupelor sale.

Troțky a fost prinș?

Paris. O telegramă din Helsingfors, vestește că Troțky a fost făcut prisonier la Harkov, încunjurat fiind de de divizia 47 de cauzaci, care l-a transportat apoi îndată la cartierul lui Denikin.

Această știre a stârnit mare bucurie în toată Rusia, în timp ce asupra bolșevicilor a avut cea mai tristă înrăurire.

Soldații armatei roșii și-au pierdut curajul și se predau.

Prinderea lui Troțky pare a însemna sfârșitul puterii bolșeviste în Rusia.

Ruptura în frontul bolșevicilor este atât de uriașă, în cît se crede, că armatele potrivnice bolșevicilor își vor putea face intrarea în Moscova încă în cursul acestei săptămâni.

In urma acestor știri sosite din Rusia banii rusești la bursa din Paris arată o creștere repede.

Impotriva celorce

răspândesc știri.

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25.

1. Vor fi considerați ca vrednici de pedeapsă:

a) acei cari, fără rea credință, prin lo-caluri publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, răspândi ori tălmăci în orice chip știri, fie adevărate, fie din gând aşa păreri cu privire la operațiunile de răboiu, situația și afarea trupelor, dispoziții autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această faptă se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu ameodă până la 2000 de lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a se spiona, sau trada, să aplică pedepsele provăzute de legile penale în vigoare în timp de răboiu.

Dacea prinde și pricepe o vorbă. El răspunse totuși:

— Nu. Pe pământul meu n' am semănat nici cules vre-o dată aşa grâne, nici odată n' am cumpărat pâine de asta. Când cumpăram grâne grâunțele erau totdeauna mărunte. Trebuie întrebăt bâtrânu meu, poate că dânsul va ști să spue unde au crescut grâunțe de astea.

Tarul porunci să-i se aducă pe tatăl bâtrânumit.

Găsiră pe tatăl și-l aduseră înaintea Tarului. Se infățișă un bâtrân cu o singură cărjă. Tarul și arăta grâunțele.

Ochii bâtrânumitului sunt încă buni, el cercetează cu deamănumul sămânță.

Tatul îl întrebă:

— Nu știi tu, iaicuțule, pe unde creșteau grâunțe de astea? poate că tu însuși ai semănat cândva din ele pe ogorul tău? ori poate că în viață ta ai cumpărat aşa ceva?

Deși era cam tare de ureche, totuși moșneagul auzi mai bine ca fu-său.

— Nu, zise el, pe ogorul meu n' am semănat niciodată pâine de asta, nici odată n' am secerat-o, și niciodată n' am cumpărat. Pentru că pe vremea mea nu se știa încă de bani. Toți se hrăneau cu pâinea lor și

la nevoie, împărțeau cu celalți. Pe unde or fi erescut asemenea grâunțe nu știi.

„Grâunțele noastre erau mai mari și mai spornice decât cele de acumă, dar aşa grâunțe încă n' am văzut. Am auzit dela bâtrânu meu că pe vremea lui, pâinea era mai bună de căt pe vremea mea și mai mare și mai spornică.

Tarul trimise după tatăl bâtrânumit.

Găsiră pe bunie și il aduseră înaintea Tarului. Fără greutate, fără cărje, păsește înăuntru un bâtrân. Ochii îi sunt limpezi și vorbește deslușit. Tarul arată bunicului grâunțele; bunicul îl întoarce pe toate fețele.

— Mult e — zice dânsul — de când n' am mai văzut un grâunț aşa de străvezu. Mușcă o bucată și zise: — Asta e.

— Spune-mi, moșicule, când și unde creșteau asemenea grâunțe? Poate că tu însuși ai sămănat vre-o dată din ele pe ogorul tău, ori poate ai cumpărat?

Moșneagul răspunse:

— Pe vremea mea, creștea pretutindinea asemenea pâine; numai cu dânsa ne hrănim.

— Aș vrea să știu, moșule, dacă tu însuși ai sămănat asemenea grâunțe, ori le-ai cumpărat.

Bâtrânumitul zâmbi.

— Pe vremea mea — zise el, nimănii nu cunoșteau păcatul de a vinde sau cumpăra pâine și despre bani nu se știa nimic — avean toți pâine din belșug.

— Unde ai semănat asemenea pâine, moșicule, și unde era ogorul tău?

— Ogorul meu era pământul lui D-zeu. Unde eram, acolo era ogorul meu.

Căci pământul era slobod, nu se știa de pământul cui-va. Proprietatea se chema numai munca omului.

— Încă la două întrebări să-mi răspunzi, zise Tarul. Mai întâi: cum se poate ca înainte vreme să crească asemenea grâunțe și acum nu?

„Al doilea: cum se face că nepotul tău umblă în două cărje, fețorul tău cu una, iar tu însuși păsești slobod și ușor? Ochii îi sunt limpezi, și dinți sănătoși și vorba ta sună deslușit. Spune-mi, moșule, cum se face asta?

— Cum se face? Pentru că oamenii nu mai trăesc din munca lor și se uită cu jind la vecin. Înainte vreme nu se trăia aşa, se trăia cu frica lui Dumnezeu. Fiindcă fiecare avea al său, nu răvnia la bunul altuia.

Leo Tolstoi.

Cum se infățisază situația?

Mai întâiu în lăuntrul României.

Criza de guvern, așe că neputința de a se alcătuie o stăpânire, după ce I. Brătianu și-a dat mulțumita, a ținut foarte mult în paguba țării. Abia în zilele trecute o telegramă ne-a vestit că regele ar fi încredințat pe domnul Manolescu-Rămniceanu, președintele Curții de casărie (cea mai înaltă judecătorie) cu formarea noului guvern. Noul ministru președinte este un om care până acum nu s-a prea amestecat în treburile politice, așa încât n'are mânilor legate în nici o parte. Dacă li va reuși să alcătuiască o stăpânire (guvern), el va putea se purceadă la târguire cu Antanta pentru iscălirea contractului de pace cu Austria, așa cum va socoti de bine. Precum se poate vedea, deocamdată și noul guvern va cere dela Conferența păcii din Paris ca drepturile Românilor și făgăduielile ce li s-au dat, se fie înplinite pe deplin. Aceasta înseamnă că și noul guvern, precum scriu gazetele, va continua, așe că duce mai departe, politica de rezistență, așe că împotrivire în contra voinței celor mari dela Paris.

In privința alcăturirii unui guvern la București și-a încercat norocul și d. Iuliu Maniu, președintele Consiliului Dirigent din Sibiu. Dar din mai multe pricini, fie că nu cunoaște bine oamenii de dincolo, fie că nu s'ar putea învăl să îscălească o pace în paguba țării, dânsul n'a primit cinstea aceasta, și-a lăsat mai băcuros pe alții să și încerce norocul.

Pentru că se știe, trebuie să spunem că cele mai mari greutăți la încheierea păcii, ne fac Statele Unite din America și Englezii. Am arătat de atâtaori la ce condiții grele ne silesc să ne dăm învoiala, de parecă noi le-am fi vrăjmași. Care să fie înșă pricina acestei dușmăni? Sunt jidovii, bogătanii de jidov, cari tot ei pun lumea la cale, ori și ce am face. Jidovii au împrumutat Statele Antantei cu mulți bani la purtarea răsboiului și acum vreau să și scoată banii cu dobândă. Astfel ei vreau acum să pună mâna pe negoțul tuturor țărilor, pe izvoarele lor de bogăție, cu un cuvânt pe toate cari aduc venite mari. Și de jidovi ascultă și Wilson și Lloyd George și Clemenceau, că-i strâmtorează când e vorba să le împrumute bani. Aceștia apoi la rândul lor, ca să le facă pe placul celor cari i-au împrumutat cu bani, se năpustesc asupra popoarelor mai mici și le pun sula în coaste. Știm bine ce ne cer nouă Românilor. Acum vorba e să ne învoim ori nu? Pentru aceasta se frâmantă oamenii dela cărmă ca să găsească o ieșire din strâmtarea în care se găsesc.

Antanta mai cere apoi ca trupele române să părăsească Budapesta și să se retragă îndărătul râului Tisa, acolo unde vor fi hotărăle României-mari. Dar la aceasta nu se învoiesc ungurii, temându-se că dacă vor ieși Români din Budapesta, se vor instăpați acolo din nou bolșevicii. Aceasta-i situația din lăuntru țării.

Situația în afară este așa, că nici Italia nu-l mulțumită cu pacea. Ei doresc să căștige orașul Fiume, pe care ar vrea să-l țină pentru ei și sărbii. Astfel mai zilele trecute un mare poet italian, cu numele D'Annunzio (acela care a zburat în anul 1918 peste Viena), și-a adunat vre-o câteva mii de soldați, și au pătruns în Fiume chiar și

fără învoiala Antantei. Lucrul acesta a făcut mare încurcătură. Se spune acum că guvernului italian i-ar fi reușit să implice treburile și a scos din Fiume pe ostașii lui D'Annunzio.— În zilele acestea li s'au predat către Clemenceau la Paris și bulgarii condițiile de pace, lăsându-le timp de gândire 25 de zile, ca să-și spună gândurile și apoi să subscrive.

Impărțirea pământului pentru săteni.

Ce măsuri a luat Consiliul Dirigent înca înainte de împărțirea pământurilor?

Înca din iarnă, Consiliul Dirigent a dat o poruncă, prin care se oprește vânzarea oricărui pământ mai mare de 10 jugăre. Porunca asta se poate citi în „Gazeta Oficială” Nr. 23 și a fost publicată în toate foile. Cine ar fi vândut pământ în ciuda acestei porunci, vânzarea n'are nici o putere și pământul vândut va fi întocmai așa împărțit la timpul său, ca și când n'ar fi fost vândut. Stăpânirea noastră dela Sibiu, a pus, aşadară, zăgaz în calea tuturor speculanților, cari simțind că se va face împărțirea, ar vrea să zădărnică această împărțire, îmbucătăjându-și pământul de pe acum și luând pe el prețurile cele orbitoare de azi, iar nu prețurile din 1913, după cum ar trebui se le primească în virtutea legii.

Consiliul Dirigent, a luat toate măsurile, ca pământul ce s'ar vinde să ajungă numai în mânilor țăranilor. Numai vânzarea de pământ ce s'a făcut înaintea de 18 Octombrie anul trecut are putere de drept.

Consiliul Dirigent și-a dat apoi seama, că mulțumită ticăloaselor stăpâni unguști din trecut, pământul și păsunile au scăpat în mare parte din mânilor Românilor și că astfel astăzi țăranul român are o lipsă arzătoare de pământ și de pășune în multe părți. Pentru că poată împăca încăță această lipsă arzătoare, și până la vremea când se vor putea împări toate moșii, Consiliul dirigent, a dat, tot încă din iarnă, porunca Nr. 82 apărută în „Gazeta Oficială” și în toate foile.

În virtutea acestei porunci, țăranii, fie singuratici, fie însoțiti mai mulți, fie chiar în numele comunei, pot să ia cu o arândă, foarte mică după vremile de acum, toate acelea moșii ale statului, pe cari nu se lucră destul și nu se face nici prăsilă de vite de soi și pe cari nu sunt fabrici. Pot să iee, apoi, cu arândă și acele pământuri ale singuraticilor proprietari, pe care așisderea nu s'ar lucra destul și adeca, nu se scoate din ele folosul, pe care l-ar putea scoate hărnicia țăranilor noștri.

În felul acesta foarte multe comune și foarte mulți țăranii și tovarășii țăăranești au ajuns chiar de pe acum să aibă unde munci cu folos pentru familiile lor. Pentru ca poruncile astăzi să fie păzite, au avut grije mari toți direcțorii țării noastre românești. Ba pe aiurea s'a făcut chiar și nedreptate proprietarilor, numai ca țăranii să poată fi mulțumiți, căci grija de căpetenie a noastră e țăranul, adevăratul razim al neamului nostru.

Să arăt numai câteva întâmplări din

cele multe, pentru că să vadă tot omul că de mare este grija aceasta.

Arenașul Todor Negru din Gherla a dat de bună voie sătenilor sănăda sa de 100 jugăre în hotarul comunei Heșdate, și mai apoi țăranilor întregă sănăda sa din hotarul comunei Cătina (județul Cojocnei), cam 300 jugăre. Pentru sine a vrut să țină vre-o 120 jugăre, în hotarul Gherlei și al comunei Nicula, pentru creșterea celor 160 de vite ce are. Sătenii din Nicula (județul Solnoc-Dobâca) au zis, că ei au neapărată lipsă și de pășunea asta, pe care de altfel sunt clădiri și multe de toate, în prej de 150 mii de cor. La porunca stăpânilor noastre din Sibiu, sătenii au căpătat și pășunea ală.

Văduvei Fruzina Iacobi din Oipret (județul Solnoc-Dobâca) i s'a luat întreagă sănăda de 400 jug. Pentru că sătenii aveau iarăs trebuință neapărată de ea.

Mai multe moșii din județele Cojocna, Murăș-Turda și Turda-Arieș au fost luate dela proprietari și date țăranilor cu 30 cor. după jugă.

Și toate cererile drepte ale țăranilor s'an înplinit și se vor înplini și până la împărțirea pământului pentru totdeauna. Dar ar trebui să umplă cărji întregi pentru a vi-le povesti pe toate. Avem, însă, nădejde bună, că chiar în toamna astăzi se vor îsprăvi lucrurile pregătitoare și că, mai târziu la primăvara ce vine, își va avea tot omul ogorul său meritat după atâtea lupte și jertfe.

Ce trebuie să facă azi fiecare bun Român?

Trebuie să și pună încrederea în dragostea românească, ce ne poartă Consiliul Dirigent dela Sibiu, care nu cunoaște o datorie mai slănită ca fericirea neamului nostru de țăranii.

Să ne aducem aminte, că în România veche, în Basarabia și în Bucovina, frații nostri au putut să fie mai norociști, acolo împărțirea pământului s'a și făcut în parte, căci în acele părți hotarele României-Mari sănătatea limpezite de mult, nu ca la noi, unde cine știe dacă n'om mai avea dela Dumnezeu zile grele până să vedem ajuns și Bănatul întreg sub acoperișul României-mari și unde părțile ungurene abia zilele acestei au scăpat din măselele ungurilor bolșevici.

Dar viitorul de aur ce ni se pregătește, iată că sosește la pragurile noastre.

Noi, cari în timpul robiei austro-ungare, pe-o vreme când ne stângem viejile pe toate fronturile, am fost opriți și dela dreptul de-a ne cumpăra pământ, acum vom putea pune în sfârșit stăpânire dreaptă pe plaiurile noastre sărmoșești. Nu vom mai fi desmoșteniții gliei noastre. Vom avea fiecare unde să muncim și nu va fi nimenea sărac în România-Mare.

Tara noastră cea frumoasă ne așteaptă ca o mireasă dulbă, înzestrată de Dumnezeu cu darurile cele mai alese. Gadina cea cu două capete, pajura austro-ungară, a crepat — și s'a sbulberat-volbura de streini ce a trecut peste noi. Pământul nu ni l-a putut da nici Neamțul nici slugile lui plecate. Aici ne a rămas întreg și sporit dela mare și până în largul pustei ungurești, cu comori nesfârșite pe suprafață și în sănul lui. În Basarabia, în Bucovina, în România veche, în Banat, în Sătmăra, în Tara Crișurilor, chiar și în Ardeal, în multe locuri, avem întinderi fără margini, de ghe neagră, rodi-toare, din ceeace se chiamă mama pămâ-

tulni. Avem apoi munți, ape, păduri, aur, cărbune, fier, sare și cine ar putea să înșire toate bunătățile ţărilor noastre mândre, ale cărei picioare se scaldă în marea cea întinsă și în Dunărea bătrână.

Dar stăpânirea noastră nu se va mărgini numai la împărțirea pământului. Va trebui se dea tuturor prilej și de alte căști-guri, ridicând fabrici de tot felul și școli, pentru ca țărani români, ajutat de lumina cea sfântă a învățăturii, să-și poată munci și avutul mai cu folos, căci cine știe carte are patru ochi. Face spitale pentru îngrijirea și păstrarea puterilor noastre, va face drumuri și trenuri, pentru ca se poate luce și la noi având negoțul și toate indeletnicirile omenești întocmai ca în țările luminate.

Dar să ne gândim la marea greutății ce trebuie să întâmpine stăpânirea noastră mai ales din pricina ticăloaselor direcțorii din trecut. Să ne aducem aminte, că suntem o țară nouă-nouă, care n'are încă de toate către-i trebuie, nici în oameni și nici în bani și să aşteptăm aceste căteva zile în liniște și cu incredere înfăptuirea dorințelor noastre, că nu mai e de răbdat mult acum. Nu vom fi miluiții meselor grofești și nemeșești, pământul va fi în măsura cuvenită a celor ce-l muncesc de sute de ani.

Rânduiala unei țări se pune cu greu dar conducătorii nostri se trag cu toții din popor și vor prinde să piie la temelia României-Mari dorințele noastre drepte. Poporul va binecuvânta pe acești conducători și pe bunul nostru Rege, prin a cărui grije și subță cărui domnie se înfăptuește împărțirea chibzuită a pământului, această faptă de dreptate și de sănătoasă propăsire obștească.

Aviz!

Rugăm pe toți abonații restanieri să ne trimită fără amânare abonamentul, ca să nu fim siliți să le oprim foia.

Întâlnirea lui Vaida Voevod cu Lloyd George.

Dl Vaida Voevod a fost primit Marțea trecută de Lloyd George în odaia de lucru a ministrului de externe francez. Dl Vaida a arătat ministrului englez noua situație politică a României și ținuturilor lipite, alcătuită în urma nesemnării tratatului de pace cu Austria. Lloyd George a ascultat cu atenție, iar la despartire părerile sale au fost schimbate și prielnice Românilor.

Italienii provocați să părăsească Fiume.

După știri sosite din Laibach la Viena, se vede că toate vapoarele de răsboiu ale aliaților, după o conștientă avută de către toți comandanții aliaților la Abazzia, au intrat în portul Fiume, îndreptând tunurile către oraș. Se crede că se va da încă o poruncă către răsărății prin care aceștia vor trebui să părăsească Fiume în 24 ore. La caz contrar se va recurge la toate mijloacele militare.

(Se știe, precum am spus mai sus, că pricina acestui lucru este că Italienii au început să cuprindă orașul Fiume și împotriva voinții Antantei).

MAI NOU.

Consiliul Dirigent a hotărât într-o ședință din 20 Septembrie să se mute la Cluj. Mutarea se va face pe rând, pe măsură în care se vor libera locuințele. În chipul acesta Clujul va primi o înfățuire tot mai românească. Director al teatrului românesc din Cluj a fost numit poetul ardelen Z. Bârsan. Totodată s'a pus temele și unei școli de muzică și cărei conducător este maestrul G. Dima.

În guvernul lui Rămniceanu-Manolescu, care a fost încredințat de regele Ferdinand cu alcătuirea stăpânirii, vor intra după toate semnele și următorii miniștri ardeleni: A. Vaida la externe (afacerile cu străinătatea), V. Goldiș la culte și instrucțiune, St. Cicio-Pop la domenii. Ca ministru de răboiu ar fi destinat generalul Moșoiu.

Orașul Fiume, din cari Italienii nu vor să iasă, a fost înconjurat din toate părțile de trupele antantei. Wilson e de părere că asupra acestui lucru Sârbii și Italienii să se învoască ei însăși ce să se întâmple și al cui să fie orașul.

Scrisoare din Paris.

— Hotărârea românilor din America. —

Paris, Aug. 1919.

Consiliul național și Basarabiei, în numele Republicii democratice moldave Basarabia s'a unit la „patria mamă” prin hotărârile din 27 Martie, 9 Aprilie 1918, din 27 Noemvrie, și 10 Decembrie 1918.

Congresul general al Bucovinei a declarat de alipită de regatul român Bucovina în 15|28 Noemvrie 1918.

În 1 Decembrie 1918 am hotărât, noi cei din fosta Ungarie, alipirea la patria mamă, iar Regatul României a adus prin decret regal, în 11|24 Dec. 1918, această hotărâre a noastră la dreptul de lege.

Pe lângă datele acestea, care vor rămâne vrednice de amintit în istoria culturii și în istoria poporului nostru românesc — va mai trebui să adăgăm încă o zi, ziua de 13 Februarie 1919.

În ziua aceasta s-au adunat în sala „Plugarului” din Jungstovn (America-OHIO) frații noștri călători în America, dând și ei o de la raie, o „moțiune” cum o numesc ei, în numele acelor 180,000 de români din Statele Unite.

Această „moțiune” a apărut acum tipărită într-o tipografie din Paris — aducând pe lângă cuprinsul declarațiunii și subscrisele participanților imputerniciti ai difuzorilor societăți românești din America.

„Moțiunea” aduce mai întâi de toate mulțumită celor 180,000 români aflați în America (Statele Unite), apoi Statului român și guvernelor aliate. Dorește unirea de aici înainte într-un singur stat, arătând că „toate popoarele învecinate să aibă libertatea, să se alcătuiască în state naționale, între marginile hotarelor lor etnografice”, (adecă până unde sunt oameni de același grau și sânge).

Ca punct 3 văzând că situația geografică cere anumite îngăduințe cu privire la pământ și la statorirea hotarelor, Români din America pretind cu toată țaria că viitorul stat românesc să aibă următoarele granițe firești: România și Ucraina vor avea să fie despărțite de Nistru; România și Iugo-

Slavia de Tisa, dela ținutul unde Tisa intră în Murăș și până la Dunăre și dela Dunăre până la marginile vechiului regat al României.

Români din Statele Unite susțin totodată că cei 600.000 de Români din Ucraina de dincolo de Nistru, cei 274.000 Români, care trăiesc în Sârbia, între Timoc și Dunăre, precum și Români din Macedonia, Tesalia și Epir să aibă de aici înainte puțină dezvoltării lor libere.

În schimb aceleași liberați să li se garanteze celor 280.000 sărbi din Banat, celor 200.000 ucraineni din Basarabia, precum și celorlalte popoare mai mici din ținutul românesc.

La p. 4 cer Români din America, ca împărțeala muncitorilor în cercuri și în industrie, darea de drepturi politice la populația evreiască, chezeșuirea egalității confesionale pe toată întinderea ținutului românesc, toate acestea să fie făcute în chip că se poate de „democratic și liberal”, slugind ca pildă bună statului celui nou românesc: *constituția statelor unite din America*.

Cu predarea acestei hotărâri încredințează Români din America pe căpitanul român Vasile Stoica, președintele Ligii naționale a Românilor din America. Hotărârea Românilor din America este că se poate de grăitoare.

Dacă statul ungur s-ar fi îngrijit ca cetățenilor săi să le meargă bine în Ungaria, de care i plăcea să zică că „Extra Hungariam non est vita (adecă „în afara de Ungaria nu se poate trăi”) nu s-ar fi găsit acum 180.000 de Români din Statele Unite, cari să trimîtă această hotărâre la congresul popoarelor lumii în Paris. Bieții Români năcăjiți, care au fost siliți să ia bățul pribeției, ca să-și agonisească aiurea pânea pentru trai — fiindcă țara proprie visa mereu stăpânirea blâstemată numai a unui singur popor, adecă cel unguresc.

Iscăliturile acelor ce au luat această hotărâre frumoasă, sunt o icoană adevărată a țărilor noastre culturale. Pe lângă iscăliturile preoților, trimiși să păstrească în America, aflăm iscăliturile a unor biete mâni muncite, de prin fabrici — de parță vezi cum s-au trudit purtătorii mânilor acestora să aștearnă pe hârtie cele căteva slove.

Unul subscrive „Opinka”! Iscălitura aceasta vorbește că o carte întreagă „Opinka” românească — care ai umblat la școli ungurești, ca să te scrii cu k unguresc — în curând o să te cureți de glod, ca să fii „opinka” românească, cu care ne va fi fală să ne arătăm!

Toți Români aceștia fugiți de sub stăpânirea ungurească au un singur gând: să se întoarcă acasă și să contribue și ei la întărirea statului celui nou, visul împlinit al tuturor Românilor.

Căpitanul Vasile Stoica, încredințat cu predarea „moțiunei”, nu este altul decât fostul profesor din Sibiu Vasile Stoica, din Avrigul țării Făgărașului. După ce a stat câteva săptămâni în Paris, sătuindu-se cu oameni de seamă în privința reîmpatrierii Românilor americanii, a plecat iarăși în America, ca să pregătească întoarcerea.

Din America sosesc aproape în fiecare săptămână Români în treacăt prin Paris, în drum spre casă. Faptele acesta numai bucură ne poate — fiindcă țara noastră are lipsă de puteri nouă de muncă, iar brațele probate ale Românilor americanii numai ajuta ne pot la întărirea novei României.

Corespondent.

RĂVAȘUL SĂPTĂMÂNII

Sibiu 21 Septembrie 1919.

Chemare sub arme. Consiliul Dirigent a chemat la arme începând cu ziua de 1 Octombrie pe toți tinerii născuți în anii 1896, 1897 și 1898 din Szalonta-Mare, Oradea Mare, Satul-Mare și Sighetul Marmației.

Rugăminte Domnilor studenți, preoți, învățători, dascăli, primari și notari dela țară, în interesul binelui obștesc, ca „Gazeta Poporului” să fie căt mai folosită sătenilor, vă rugăm să ne trimiteți articole scurte, în ce privește viața plugarilor, ca: gospodărie, agricultură, creșterea vitelor, sfaturi bune, poiezii populare, strigături la horă, datini vechi, toate din Transilvania și Bănat, precum și ghicitori, petreceri țărănești, în sfârșit tot ce se leagă de viața dela sate.

Scrisoarea să fie citatea și lucrările să nu se întindă prea tare, ca să-i obosim pe cetitori.

1—5

Cari sunt candidații la deputație din Făgăraș? Comitetul central județean al partidului național din județul Făgăraș, în ședință finită la 12 Septembrie a. c. a făcut cu multă însuflețire următoarele candidați la deputație:

Pentru camera deputaților:

1. Cercul Arpașul de Jos Dr. Daniil Vasu de Arpașul de Jos.
2. Cercul Făgărașului: Iacob Popa vicear foraneu.
3. Cercul Sărcaia: Dr. George Comșa
4. Cercul Bran: Ioan Ionică ing.

Pentru Senat:

1. Circumscripția Făgăraș—Arpașul de Jos: Nicolae Borzea, protopop.
2. Circumscripția Sărcaia—Bran: Protopop Hamzea.

Ce cred englezii despre România? Ziarul „Morning Post” publică, cu titlul „Dreptatea României” hotărârea următoare votată în adunarea care s-a ținut la British Empire Union. Aceasta adunare de 3000 soldați și cetățeni și-a arătat admirarea sa pentru ceeace România a făcut și ceeace aliații n-au putut să facă. Adunarea socotește felul Antantei de a lueră față de România cu amenințări și mustrări ca dur și necavînios.

Desfîntarea vămel Predeal. Vama urgîșă dela Predeal care ne despărțea de frații noștri cu jandarmii și finanții ei blăstămați, a fost în sfârșit desfîntă. În urma unui ordin primit de autoritățile de acolo, nici cercetarea bagajelor nici controla călătorilor nu se mai face la vechea graniță. Aceste cercetări se vor face la Arad unde s-a stabilit noua vamă. Mărfurile cari trec dincolo de Arad vor trebui să aibă permise de export, eliberate de ministerul de industrie și comerț din București. În privința controlului călătorilor vor rămâne în putere hotărîrile publicate.

Peste câteva zile se vor desfînta și vămile dela Prut și vama dela Câineni. Vama dela Vârciorova se va muta la Orșova.

Pe hotarul romano-sârb s-au înființat următoarele puncte vamale: Orșova, Drančova, Moldova-veche, Baziași. Pe linia de demarcare: Milcovăț, Plopovia, Moravia.

Pentru soldații bolnavi și răniți din Orăștie. În spitalul din Orăștie este așezat un număr mai mare de soldați bolnavi și răniți, cari au fost aduși de pe frontul dela Tisa. În prezența acestor soldați în ziua de Sfânta Maria, Reuniunea Femeilor ro-

mâne din Orăștie a ținut o înălțătoare, săzătoare muzicală. Cu această ocazie s-au cântat cântări de cor, declamări, iar părintele Ioan Moța a vorbit despre însemnătatea zilei. După serbare damele din Reuniune au servit soldaților cozonaci, țigarete, vin, cărji și gazete. O parte din daruri au fost făcute de Reuniune, o parte de mai mulți binefăcători din oraș. Soldații au avut o zi de bucurie, de asemenea și publicul, care a luat parte la sărbătoare în număr foarte mare.

In zilele viitoare Reuniunea femeilor va mai ținea și două săzătoare pentru soldați.

Toamnă frumoasă. Părintele Ceuca ne scrie următoarele: La noi sunt salcâm (acai) înflorî și în vîrstă (surcei) din August cu struguri semn de toamnă bună și lungă. Aproape în vecini de comuna mea ce-o administrez (Bulbuc) în Valea mare a trăzuit în camp un par de fan în 8 Sept. c.

Circulară. — Direcționea centrală a Postelor cu Nr. 3254/1919 ordonează că cu data de astăzi se va primi de către toate oficiile postale din Transilvania colecte (pachete), gropuri, scrisori de valoare oficioase. Autoritățile sunt răspunzătoare de toate neajunsurile ce ar urma dacă s-ar dovedi că conținutul pachetelor etc. va fi de altă natură potrivnică intereselor statului.

Inscrierile la universitatea din Cluj. Inscrierile la universitatea (adecaș școala cea mai înaltă) din Cluj vor începe, în anul acesta, ca la celelalte universități românești, adepă: la 1/14 Octombrie.

Inscrierile se fac în persoană la Decanatele celor patru facultăți: Litere și filozofie, Științe, Drept, Medicină.

Asculțătorii vor fi studenți regulați și auditori.

Sârbii ne arată colții. Gazetele sărbești scriu cu multă amărăciune împotriva României fiindcă guvernul român n'a permis cererea Sârbiei de a-i vinde o cantitate mai mare de cărbuni. O parte a gazetelor cer însă ca politica de ajătare împotriva României să fie părtășită și să se caute o înțelegere cu guvernul român. Sârbia având nevoie și în viitor în foarte multe privințe de ajutorul României.

Pentru toți cari ne trimît anunțuri gratuite. Mai multe școli și autorități publice, ne-au trimis diferite înștiințări cu rugămintea de-a fi publicate gratuit. Facem cunoscut că acele înștiințări de felul acesta, care au apărut până acum, se plătesc, și că tot eșeace se poate face din partea ziarului, este ca să dea o informație despre conținutul lor. Cât despre publicarea în întregime, să se adreseze administrației, care fixează prețurile de publicare.

Pentru zidari și bârdași. Pentru că măestrii zidari și dulgheri (bârdași) se poată căștiga dreptul de lege în aceasta privință, se va deschide o școală anume de două luni dela 1 Octombrie a. c. conform hotărârei luate de Reuniunea tehnicilor români la congresul din Sibiu, dacă se vor înscrise pentru acest scop cel puțin 10 asculțători, cari vor plăti taxa lunată de căte 100 cor. și se vor îngriji de întreținerea propriu pentru acest timp în Sibiu. Înscrierea se face la dl arhitect I. Pamfilie la consistorul archiepiscopal, până la 1 Octombrie 1919, iar după acest termen nu se mai primesc înscrieri.

Cel mai mare zbor cu aeroplani. Ziarul „Popolo Romano” aduce știrea, că poetul D'Annunzio pregătește un zbor dela Roma la Tokio în Japonia. Această zbor va fi făcut de mai multe aeroplane sub conduceră celor mai buni cărmaci. Plecarea va fi probabil la 1 Octombrie. Călătorii vor avea să parcurgă 16700 km. în aer.

A murit vorba „Măria Ta”. În România veche „Măria Sa” se numește numai Regele. La noi, în fosta Ungarie, fiecare nașăgar era Spectabil, Magnific, Ilustru, Excelență și căte de toa'e. Poporul îi zicea „Maria Sa” fiecărui scriitor al notărășului ori al solgăbirăului. În România și în toată lumea intitulările sunt șterse de mult. Acolo ori cine, afară de Regele și de familia Domnitoare, e numai „domn”.

Consiliul nostru Dirigent a dat în sfârșit oordonanță, prin care oprește să se mai scrie cuiva „Măria Ta”. Toți suntem numai „domni“ dela ministru până la țaran.

Așadar: Domnule econom, Domnule învățător, Domnule prefect, Domnule ministru. Numai Regele e Maiestatea Sa, iară preoții sunt: Cinstite Părinte, episcopii Prea-sfinții, Mitropoliții Inaltpreasfinții.

Asta nu înseamnă, că noi n'am da de aici înainte cinsti cuvenită mai marilor lumii și bisericești. Dăm fiecărui cinstea pe care o merită, fie domn, fie țaran. Dar putem trăi și fără țățătea forme și titulaturi, cari n'au nici un rost și cari sunt numai rămășițe din vlața din vremurile vechi. (Tribuna.)

Și temnițele capătă pământ. Șeful resortului de justiție a făcut o rugătură către resortul agriculturii în care cere că, prin comisiunile județene și Consiliul superior, fiecare temniță ori închisoare de tribunal să fie provăzută cu pământ, în urma noui Legi Agrare. Intemnițăii vor avea o mică economie de model, unde vor produce tot ce e de lipsă spre alimentarea lor, ba vor ajuta și la îmbunătățirea alimentării publicului orășenesc. Totodată criminalii se vor deda la munca serioasă și rațională, pregătinu-se calea de a se întoarce la viață cinsti.

Proști, ori se fac? Ungurii din Cluj nu se dau. Un preot a ținut cuvântare de agitație contra Românilor, o grofie a spus că nu peste mult timp va trebui să părăsim Cluj; acum și au făcut de cap negustorii și birtășii. Iată ce scrie o gazeta din Cluj:

In strada Mănăsturului se scrie ce o prăvălie „Prăvălie de șpițepie” (te miti, că n'au scris pricopuji și cumioți „prăvălie de prostie!”)

Tot pe strada susnumită se mai șafă încă pe o prăvălie „Vânzare în văluite” și pe alta „Article mestecății” (cu trei i, parcă ar striga firma către cumpărători, cum strigă ciobanul la cărlani, când și duce la păscut.)

In hoteluri, pe liste de mâncare, încă se scrie destul de pocit. Erau la hotelul „Ferent József” înainte cu câteva zile pe o listă de mâncare următoarele mâncări: „Palamă cu semăt” (numai cel de sus poate pricpe ce-o mai fi și mâncarea aceea), apoi era tot ceva mâncare „Coarne de oaie” (bagsama carne și nu „coarne” voia să zică), iar mai departe „Friptură de cocostarc” „Pujkásli” (ce mai bazaconie!)

Si alte multe. Când le om veni de la nemericii aceștia? Se fi cutesat să facem noi aşa unele sub stăpânirea cei veche, capoi ne vedea mama lui, Scaraochi. A sosit pare că timpul să le punem odată și botniță la gură...

Consiliu Dirigent Român Resortul de Agricultură și Comerț.

6527/a 1919.

229 1—1

CONCURS.

In toamna anului curent se deschide școală silvică din Timișoara-Pădure-verde. Scopul acestei școli este aducerea de forestieri cari, pe lângă instrucțione teoretică și practică de doi ani înzestrăți cu cunoștințele generale ale științei silvice, vor fi în stare să îndeplinească cu succes datorințele serviciului concrezut lor în ceea-ce prevede protecția, administrarea și exploatarea pădurilor.

Primirea frecvențanților în școală silvică Pădure-verde se face pe lângă următoarele condiții:

1. Primirea frecvenților în școală se face pe baza acestui concurs.

2. Rugările pentru primire scrise cu mână proprie a concurentului sunt să se înainte cel mult până la 20 Septembrie 1919, direcției școalei silvice din Timișoara Pădurea Verde (p. u. Timișoara).

3. Petițiunile înscrise după terminul fixat nu se vor lua în considerare.

4. În petiție trebuie amintit dacă petiționarul dorește întreținerea școalei conform punctelor 11, 12, 23 în sensul punerii 5 g. pe spesele sale proprii sau în sensul punctelor 14 și 15 pe spesele statului, având a indica și adresa exactă pe care este să se trimite rezoluția rugării lui. Spre acest scop sunt să se înainte și atestate oficioase despre starea materială.

a) cu extras din matricula botezaților că în anul concursului intră în al 17-lea an de etate,

b) Cu testițioul școlar, că a absolvit cu succes IV. cl. a unei școale medii (gimnaziu, școală reală ori școală civilă),

c) cu atestat dela medicul județean ori militar, cumă e sănătos, robust, vede, aude și vorbește bine,

d) cu atestat de moralitate dela autoritățile competente, cumă dela eșirea lui din școală medie, până la înaintarea rugării a avut purtare neexcepțională,

e) dacă petiționarul a fost ori încă este în aplicație cu atestatul stăpânului, că de când, cât timp și în ce s-a întâmplat a fost aplicat,

f) cu atestat dela autoritatea competentă, cumă ce este ori a fost ocuparea normală a părinților, mai departe dacă stă sub îngrijirea părintească, ce stare materială au părinții lui în fine dacă e orfan, respectiv, dacă însuși trebuie să se îngrijească de susținerea sa, ce avere are el însuși.

g) Celce dorește să primit pe spesele sale ori pe ale întreținătorului său, cu declarație derașă la notarul public, cumă el însuși, părinții lui, curătorul lui, ori întreținătorul său va plăti punctuos spesele de întreținere anuală de 2000 corone în 3 rate lunare în casieră școalei silvice.

6. Resoluția de primire pe anul prim se aduce de către Resortul de Agricultură și Comerț la propunerea școalei silvice.

7. La clasificarea demnității și aptitudinei de primire se bucură de avantaj aceia:

a) cari posed pregătire școlară mai bună și mai înaltă,

b) cari dovedesc stagiul de cel puțin un an la o gospodărie silvică dela păduri supuse regimului silvic.

8. Candidații de primire sunt datori să prezinta personal la terminul comunicator. Neprezentarea punctuoasă poate aduce cu sine perdere dreptului de insinuare la primire.

9. Candidații vor fi supuși de către directorul școalei la vizită medicală. Nu pot fi primiți acei candidați, la cari medicul institutului constată morbidipios sau morbare pe lângă ocupația școlară conturbată nu se poate vindeca ușor, ori pe care îi arătă trupește defectuoși.

10. Acei candidați a căror primire nu poate fi obiectuată, vor fi recepționați de directorul școalei în internat și vor fi înduși în matricula elevilor.

11. Elevii locuiesc și vor primi întreținerea în internatul școalei silvice până la număr limitat. Ceilalți vor fi externi și se vor alimenta singuri.

12. Fiecare frecventant datoră aduce cu sine la intrarea lui în internat un rând de haine mari de străpă, un rând de haine de sărbătoare, o mantă, o pălărie, 6 cămași de zi, 2 cămași de noapte, 6 părechi izmene, 6 batiste, 10 părechi obiele ori ciorapi, 1 păreche de crizme ori ghete de străpă, 1 păreche de ghete usoare, 1 păreche de pantofi, un șol de acoperit, 4 cear-

ceafuri, 1 perină cu două feje, 6 ștergăre, 1 garnitură de tăcămuri (lingură, furculiță, cuțit), 1 garnitură de peri pentru curățirea ghetelor și vestimentelor, piepten, perie de cap, perie de dinți și un pocăl de tinichea emailat.

13. Școala provede elevii cu cele trebuințioase la învățământul practic și teoretic (cărți revizuite de scris, hârtie și altele, pe lângă resturi speciale efective).

14. Ceice doresc să fie întreținuți pe spesele statului, conform punctelor 11, 12, 13, trebuie să se oblige prin declarație subsemnată cu consimțământul în fața a doi martori subscrise, cumă după terminarea studiului în școală silvică 5 ani vor petrece în serviciul statului.

15. Întreținerea gratuită din partea statului, afară de cele cuprinse în punct 14 mai este încă condiționată dela absolvarea cu succes bun a cursurilor.

In consecință elevii primiți în școală silvică pe spesele statului după primirea de-

finitivă, dar ceice vor obține întreținerea gratuită după terminarea anului școlastic al 2. în decurs de 3 săptămâni dela primirea acestei rezoluții prin declarația părinților sau a curătorului trebuie să garanteze statului, cumă în caz dacă înainte de terminarea cu succes a celor 2 cursuri a școalei silvice ar repăsi benevol sau ar fi eliminat din vina lui proprie, părinții, curătorul sau alt îngrijitor al lui va rebonifica spesele de întreținere socrate cu prețul stipulat în punctul 15 g), cel mult în răstimp de 3 săptămâni dela provocarea făcută de directorul școalei silvice.

16. Absolvenții școalei silvice vor fi admisi la examenul de calificare, numai după ce vor dovedi, că a stat neîntrerupt un an în serviciul practic unei gospodării silvice.

Sibiu, la 31. August 1919.
Secretar general: Directorul școalei:
Vasile C. Osvadă Vaier Lință

Elevele

primite în „Institutul surorilor de ocrotire”, pe sesiunea 1919—20

1. Ancușa Silvia, Vâluing.
2. Babeș Silvia, Ruja.
3. Bădila Elena, Turnișor.
4. Bircescu Viorica, Lugos.
5. Blaga Elena, Mercurea.
6. Broșteanu Ana, Reșița.
7. Buda Maria, Budafalău.
8. Bucurenciu Veturia, Arpașul de sus.
9. Buzea Voichița, Milașul-mare.
10. Călburean Eugenia, Boian.
11. Campean Susana, Poiana Blenehil.
12. Ciora Ana, Veștem.
13. Ciulean Eugenia, Băbeni.
14. Cohan Ana, Tornes.
15. Colceri Ana, Sibiu.
16. Coleși Sabina, Zernești.
17. Corcășiu Elvira, Indol.
18. Cosma Emilia, Tur.
19. Crista Maria, Dobra.
20. Dămboiu Valeria, Brașov.
21. Doican Ana, Sebeșul de jos.
22. Dragoman Paraschiva, Tichindeal.
23. Dumbrăvean Gafia, Sâncel.
24. Fecheticiu Victoria, Mediaș.
25. Fels Berta, Sibiu.
26. Fleck Neli, Sibiu.
27. Foltean Salomea, Alba Iulia.
28. Găescu Emilia, Belinț.
29. Gavrilescu Victoria, Tânțari.
30. Gebauer Marta, Brașov.
31. Gebauer Wilhelmina, Brașov.
32. Gischner Mariana, Brașov.
33. Glaja Cornelia, Hundrubechi.
34. Henegar Illeana, Lacrău.
35. Hudea Sofia, Hendorf.
36. Ilie Elisabeta, Rășnov.
37. Ioan Ana, Sâncel.
38. Ioncu Maria, Chișineu.
39. Istrate Aurelia, Tanțiu.
40. Izip Rozalia, Sântioana săsească.
41. Jula Sofia, Var.
42. Kelerman Grete, Sibiu.
43. Kelerman Iosefina, Sibiu.
44. Knall Frieda, Sibiu.

Aviz!

Toate elevele „Institutului surorilor de ocrotire” au să se prezinta la internat în strada Mănăstur (Salvarea) Cluj, în ziua de 25 Septembrie a. c.

Lista obiectelor

ce trebuie aduse de Surorile de Ocrotire la intrarea în Internat. Rufările (minimum):

6 cămeșii de zi.	6 cărpe de bucătărie.
6 cămași de noapte.	12 batiste.
6 pantaloni.	12 cărpe albe.
3 bras-ere (lăibăruțe).	2 capoade.
3 fuste albe.	2 părechi ghete.
6 părechi ciorapi.	1 sac penitru rufe.
6 ștergăre.	1 șol.
6 servete de măsă.	

Un tacâm complet: 3 farfurii, 1 farfurie mare de servit mâncare, 1 ceașcă, 1 sticlă de apă, 2 linguri supă, 2 cuțite, 2 furculițe, 2 lingurițe.

Dr. Iuliu Moldovan m. p.
secretar general.

Dela Consiliul orașului Ocna-Sibiului.

Nr. 1504/919

231 1—1

Publicație.

Orașul Ocna-Sibiului a decis facerea a mai multor fântâni pe hotar pentru adăparea vitelor și anume cu conducte și din ciment.

Măestri și pricepătorii doritori de a întreprinde lucrările sunt poftiți să se înșinuă căt mai curând la primăria orașului.

Societatea ocrotirea orfanilor din Răsboi, secția regională Sibiu.

Anunț.

In Școala Normală (Preparandia) de băieți din Timișoara sunt pentru orfani din răsboiu:

6 burse pentru Cl. I. 7 burse pentru Cl. III. 15 semi-burse „ I. 15 semi-burse „ III. 10 burse pentru „ II. 15 burse pentru „ IV. 15 semi-burse „ II. 15 semi-burse „ IV.

Rugăm comitetele județene, preoții, învățătorii și toți oamenii de bine să aducă aceasta la cunoștință tutorilor și mamelor văduve; cererile de înscriere să se înainteze de urgență la Societatea Ocrotirea Orfanilor din răsboi Sibiu strada Friedenfels 16, însotite de următoarele acte:

1. Certificatul de școală.
 2. Adeverință despre moartea tatălui.
 3. Act de paupertate (lipsă de mijloace).
- Înscrierile se fac până la 1 Octombrie a.c.

232 1—1

Comitetul.

"ARDELEANA"

Institut de credit și economii societate pe acțiuni în Orăștie.

Direcțunea băncii "Ardeleana" în Orăștie, județul Hunedoara, vinde următoarele obiecte:

Un castel cu etaj, constător din 20 camere în mijlocul unei grădini de cca 14 jugăre plantat cu pomi. Prin grădina Castelului curge canalul unei mori, din care se poate uita toată grădina, care se poate transforma și pentru legumărit. Castelul e așezat în fața soarelui și ușor se poate intocmi chiar și pentru Sanatoriu.

O moară cu patru pietri, care are apă destulă, că poate umbra ziua și noaptea, iarna și vara, iar în legătură cu ea ușor se poate instala o scârmănatore de lână sau alt stabiliment. Toate comunele din ținut gravitează la moara aceasta, care e singură în comună.

O vie de 18 jugăre din care 14 sunt plantele cu soiuri nobile, e așezată în fața soarelui.

Toate aceste trei obiecte sunt situate una lîngă alta în comuna Geoagiu, județul Hunedoara, pe valea Murășului, 3 kilometri distanță dela Băile termale din Geoagiu 3 kilometri dela gara Romosului și 9 kilometri dela Orăștie. Clima e foarte domoală, fără vînt și praf. Comuna e centru de plasă, unde se înpreună patru drumuri din patru părți ale județului.

Reflectanții să se adreseze la Direcțunea institutului "Ardeleana".

Orăștie, 16 Septembrie 1919. 230 1—1

Direcțunea,

Cine știe ceva?

Despre Ioan Suciu horved 23 Wotkinski Zawod, Gub. Wjatzkoi fost prizonier în Rusia; de 2 ani nu se mai știe nimic despre el, e rugat pe lângă remunerare a cunoștința pe părinții lui: Ioan Suciu, economist în Boz Budz p. u. Cunța județul Albeș-Inferioare. 224 2—2

Un Tânăr comerciant

În etate de 34 ani dorește cunoștința unei domnișoare sau văduve în etate de 20—40 ani cu scopul de a o lua în căsătorie. Ofertele cu fotografie să se trimită la Administrația "Gazetei Poporului". 222 8—8

**Consiliul Dirigent Român
Resortul Cultelor și al Instrucțiunii publice.**

Nr. 12291—1919

223 2—2

Publicație.

Rezortul Cultelor aduce la cunoștință studenților români din Transilvania, Bănat și părțile ungurene că pentru anul școlar 1919|20 Consiliul Dirigent a votat următoarele burse:

1. 50 și 3000 franci francezi pentru tineri care vor să studieze în Franța, Anglia, Belgia, Elveția, Italia și Americă.
2. 100 burse à 1500 franci francezi pentru aceiași:

3. 80 burse la Căminurile studențești de pe lângă universitatea românească din Cluj, burse constătoare din locuință și întreținere gratuită.

4. 120 burse la Căminurile studențești din Cluj, constătoare din jumătate costul locuinței și întreținerei.

5. 80 burse la unul din Căminele studențești din București, burse constătoare din locuință și întreținere gratuită.

6. 120 burse la Căminele din București, constătoare din jumătate costul locuinței și întreținerei.

Reflectanții la bursele de sub Nr. 3—6 își vor înainta cererile la Rezortul cultelor până la 25 Septembrie (cele de sub Nr. 1—2 fiind deja votate) însotindu-le cu atestat de bacalaureat (maturitate), cu nota generală cel puțin bună, de eventuale documente ale universității și de certificat de paupertate.

Seful rezortului: Dr. V. Braniste.

Concurs.

Secția regională din Sibiu a Societății pentru ocrotirea orfanilor din răsboiu, publică concurs pentru 40 locuri la Școala de Sericicultură Vitilimescu-Mironeanu din Iași, având în program: cultura vermilor de mătasă, a inului și a cânepelii țesutul, neveditul, teoria boiturilor (culorilor) din plante, economia casnică, țesutul covoarelor românești, brodăria și gospodăria.

Sunt preferite orfanele de răsboiu, care vor fi susținute la școală de secția regională; celelalte vor plăti dela 1000—1200 Lei anual.

Cursul fină 5 ani. Școala e cu internat.

Se cere etate de 12—17 ani (pentru orfane 12—15 ani) și absolvarea claselor primare.

Petitionile să se trimită căt mai îngrădit la secția regională Sibiu, str. Friedenfels 16, I. 7., unde se află programul școalei și informațiuni privitor la cele ce trebuie duse la intrarea în școală.

Toate ziarele sunt rugate să reproducă acest concurs. 225 2—3

Caut un învățăcel

pentru prăvălia mea mixtă, să dorî să aibă 2 cl. gimnaziale și din familie bună. Traian Banu comerciant în Zlatna comitatul Albeș-Inferioare. 219 8—8

Anunțuri

și reclame

se primesc
la administrația
"Gazetei Poporului"

Anunț.

Comuna SADU dă în arăndă hotelul său pe timp de 3 ani, începând cu 1 Ianuarie 1920. Licităția publică se va ține în 5 Octombrie a. c. la 3 ore p. m. 233 1—1 Primăria comună.

CONCURS

La Resortul Afacerilor Industriale Secția V. Direcționea Măsurilor și Greutăților, se primesc 15 (cincisprezece) candidați pentru a fi pregătiți și pe urmă împărțiti ca funcționari la oficiile de măsuri și greutăți în Transilvania, Bănat și ținuturile ungurene locuite de Români.

In vederea pregătirii candidaților pentru serviciul verificării măsurilor și greutăților, se va organiza la Sibiu un curs special de (10) zece săptămâni. La acest curs vor fi admisi numai absolvenții școalei finale de tehnică, sau acei candidați, care au depus cel puțin examenul de maturitate la o școală reală și cunosc limba română.

Petitionile provăzute cu documente de studii, de botez și indigenat în original sau copie legalizată, sunt să se adresa Consiliului Dirigent, Resortul Afacerilor Industriale la Sibiu până la 15 Septembrie e. o.

Participanții la cursuri vor primi din partea Resortului un ajutor lunar de 800 cor., pentru acoperirea trebuinței de trai și 150 cor. pentru cheltuielile de călătorie la Sibiu.

După absolvirea cursului și depunerea examenului, candidații vor fi denumiți prin decret în clasa de salarizare conform studiilor absolvite și vor fi împărțiti la oficiul de Măsuri și Greutăți în Transilvania Bănat și ținuturile ungurene.

pt. Șeful Resortului
Secretar General,
Ing. E. Muntean m. p.

Ghete

bărbații, Nr. 44 lucru de mâna soldat și aproape nouă, sunt de vânzare: Să se întrebe la administrația "Gazetei Poporului" strada Orezului 41. 5—5

Cinematograful orașului Sibiu.

Director: d-na H. Scholtess. Dă reprezentări zilnice la orele 9 seara. Duminica donă reprezentări una la 6 1/2 și cealaltă la 9

Un băiat

cu școală românească se primește ca elev la tipografia "Carpați" a "Gazetei Poporului", strada Orezului Nr. 41.

Mersul trenurilor în Sibiu. Valabil din April:

1. Sibiu — București pleacă ora 5.45 p. m.
2. București — Sibiu sosesc 11.00 a. m.
3. Sibiu — Copșa-mică pleacă 6.20 a. m.
4. . 4.02 p. m.
5. Copșa-mică — Sibiu sos. 11.35 a. m.
6. . 10.05 p. m.
7. Sibiu — Vințu de Jos pleacă 8.00 a. m.
8. Vințu de Jos — Sibiu sos. 7.30 p. m.
9. Sibiu — Cisnădie pleacă 5.23 a. m.
10. Cisnădie — Sibiu sosesc 7.04 a. m.
11. Sibiu — Căneni pleacă 7.04 a. m.
12. Căneni — Sibiu sosesc 10.30 a. m.
13. Sibiu — Sighișoara pleacă în fiecare Lună, Mercuri și Vineri 7.43 a. m.
14. Sighișoara — Sibiu sosesc în fiecare Marți, Joi și Sâmbătă 7.00 p. m.